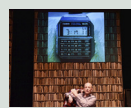
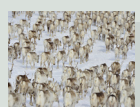

ÅRSMELDING
2016

Om Norwaco

Norwaco er en forvaltningsorganisasjon for opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter. Norwaco ivaretar rettighetshavernes interesser der felles forvaltning av opphavsrettigheter og nærstående rettigheter anses som hensiktsmessig. Norwaco har 35 norske organisasjoner som medlemmer. Til sammen representerer disse ca. 65 000 individuelle norske rettighetshavere. Norwaco representerer også en rekke utenlandske rettighetshavere gjennom avtaler med utenlandske organisasjoner. I tillegg forvalter vi rettigheter gjennom åndsverklovens bestemmelser om avtalelisens.

Norwacos forvaltningsområder – sektorer

Medlemmene gir forvaltningsoppdrag til Norwaco gjennom en forvaltningskontrakt. Denne deler Norwacos forvaltning inn i syv hovedområder:

- **Tredjeparts TV- og radiodistribusjon til abonnent**
Samtidig og uendret (lineær) distribusjon av TV- og radiokanaler og tilknyttede på-forespørsel-tjenester.
- **Undervisningsbruk**
Bruk av audio- og audiovisuelle verk i undervisningsvirksomhet.
- **Bedriftsintern bruk**
Bruk av audio- og audiovisuelle verk internt i bedrifter og i ansattes presentasjoner for kunder og samarbeidspartnere.
- **Bruk i bibliotek og museer**
Bruk av audio- og audiovisuelle verk internt i bibliotek og museer for besøkende.
- **Bruk av TV-selskaps arkivmateriale**
TV-selskaps bruk av eget arkivmateriale i nye produksjoner og tilgjengeliggjøring på-forespørsel for privat bruk. Tredjeparters tilgjengeliggjøring av samme.
- **Offentlig fremføring av TV-innhold**
Offentlig fremføring av TV-innhold – lineært og offline – på offentlig tilgjengelige steder som hotelllobbyer, treningssentre, flyplasser mm.
- **Privatkopiering (fordelingsoppdrag)**
Kompensasjon for lovlig kopiering til privat bruk.

Medlemsorganisasjonene slutter seg til de forvaltningssektorene som er relevante for deres medlemmer. De overdrar til Norwaco rett til å inngå avtaler om forvaltning av rettighetene og til å fordele vederlag eller kompensasjon. Det er medlemmene i hver enkelt sektor som beslutter fordelingen av vederlaget mellom organisasjonene. Fordeling av vederlag til norske og utenlandske rettighetshavere som ikke er medlemmer av tilsluttede organisasjoner, tilligger styret.

INNHold

Om Norwaco	2
Nye utfordringer og muligheter	3
Styrets beretning	4
Årsregnskap 2016	6
Resultatregnskap	6
Balanse	7
Kontantstrømanalyse	8
Noter til regnskapet	9
Revisjonsberetning	11
Informasjon om virksomheten i 2016	12
Nøkkeltall	12
Norwacos virksomhet	13
Medlemsorganisasjonenes sektortilknytning	15
Virksomhetsområdene	16
Utbetalinger i 2016	19
Styret, utvalg og administrasjon	20
Redaksjonelle artikler	22
Highlights in english	27

Nye utfordringer og muligheter

Høyesteretts avgjørelse i saken mellom Norwaco og Get fra mars 2016 er omtalt i siste årsmelding, fordi avgjørelsen kom før meldingen gikk i trykken, og på side 17 i årets utgave.

Ettervirkningene av Høyesterettsavgjørelsen er et mer oppsplittet marked. Noen distributører «videresender» etter åndsverklovens § 34, mens andre tilgjengeliggjør sendeflatten etter åndsverklovens enerettsbestemmelser hvor det ikke er krav om lisensiering gjennom en felles organisasjon, og hvor rettighetshaverne kan nedlegge individuelle forbud mot sending.

Det er uklarerer rundt hvilke rettigheter som er ervervet for hvilken bruk, samt når og hvor rettigheter skal klareres. I Norwaco har vi det siste året sett en større oppstyking av rettighetsporteføljen vi har til forvaltning, noe som skaper flere utfordringer.

Det har alltid vært anledning til å overdra «videresendingsrettighetene». Både individuelle rettighetshavere og Norwacos medlemsorganisasjoner merker imidlertid et stadig sterkere press fra kringkastere på rettighetsoverdragelse, og en mindre aksept for at også rettighetshaverne vil være med å bestemme hvilke rettigheter de vil overdra og hvilke de vil beholde for egen eller kollektiv forvaltning.

Innenfor det audiovisuelle området må det nok sterke virkemidler til for at enerettighetene som opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter er gitt gjennom gjeldene åndsverklov, faktisk gir dem den beskyttelse og forhandlingsposisjon som var intensjonen. Regjeringen var tydelig på at de ønsket å styrke kunstnernes stilling i forslaget til ny lov som kom på høring i mars i fjor, kun få dager etter at forannevnte Høyesterettsavgjørelse ble kjent. Det foreslås bl.a. en ny teknologiavhengig avtalelisensbestemmelse som vil kunne dekke ikke-klarerte rettigheter i lineære sendinger og i på-forespørsel-tjenester. Bestemmelsen gjelder for offentliggjorte audiovisuelle produksjoner. Det gjenstår å se om de foreslåtte endringene til åndsverkloven blir vedtatt, og hvilken effekt de vil ha i praksis. Det er sterke krefter i sving mot flere av endringsforslagene som kan styrke rettighetshaverne.

I Norwaco har vi tilrettelagt for nye muligheter til kollektiv forvaltning gjennom den nye forvaltningskontrakten som er inngått med medlemsorganisasjonene i løpet av 2016. Så gjenstår det å se i hvilken utstrekning «one-stop-shops» er ønskelig for brukerne.

Også i EU er det arbeid med ny lovgivning på opphavsrettsområdet som kan påvirke rettighetsforvaltningen fremover. Disse har fått en egen omtale på side 25.

Cathrine Nagell, direktør, mars 2017

Styrets beretning

Virksomhet og fremtidig utvikling

Inntektene for 2016 øker med kr 9 millioner sammenlignet med 2015, og er tidenes høyeste nivå i Norwacos historie. Dette på tross av et år som ikke bare har vært positivt.

Get-saken avgjort i Høyesterett

Tvistesaken mellom Norwaco og Get AS dreide seg om hvorvidt Get måtte innhente samtykke fra Norwaco for videresending av Discovery Networks Norways kanaler: TVNorge, FEM, MAX og VOX etter åndsverklovens § 34. Høyesteretts flertall (dissens 4–1) ga Get medhold i at selskapet ikke plikter å klarere distribusjonen som videresending. Dette begrunnes med at de aktuelle kommersielle kanalene mottas på en direkte lukket linje, er beregnet på det norske markedet, og at distribusjonen er initiert av kringkaster. Høyesterett understreket imidlertid at Get har et selvstendig ansvar for å sikre at rettighetsbruken er klarert.

Med henvisning til Høyesteretts avgjørelse i saken mellom Norwaco og Get, vant TONO over RiksTV i tingretten. Det ble fastslått at RiksTV hadde et særskilt ansvar for å klarere sin distribusjon etter åndsverklovens § 2. Rettighetene ble ikke ansett for å være klarert på tidligere ledd, og tingretten konkluderte med at RiksTV måtte betale vederlag til komponister og tekstforfattere representert av TONO. RiksTV har anket dommen.

Turbulens rundt FØRs mediehus-avtale

Norske Filmregissører og Norsk Filmforbund har gjennom FØR inngått en avtale med kommersielle norske kringkaster. Avtalen inkluderer klarering av rettigheter til tredjepartsbruk som lå til forvaltning hos Norwaco, og inneholder en klausul som skal holde mediehusene skadesløse ved eventuelle krav fra rettighetshavere. Denne klausulen er ikke begrenset til rettighetshavergruppene filmregissører/filmarbeidere. Avtalen har medført turbulens i Norwaco og blant Norwacos medlemsorganisasjoner.

Fortsatt vekst for TV-distribusjon

TV-distribusjon via tredjepart er fortsatt i vekst ved utgangen av 2016. Konkurransen fra strømmetjenester er imidlertid sterk, og pålegget om at TV-distributørene må kunne tilby bredbånd alene uten et TV-abonnement, kan medføre at flere sier opp TV-pakkene sine.

Satellitt-distribusjon av nabolandskanaler

TV-kanaler fra våre naboland har ikke tidligere vært en del av tilbudet til satellittabonentene i Norge. Det var derfor gledelig at det på tampen av året ble inngått en avtale med Canal Digital Norge AS om distribusjon av svenske og danske kanaler til disse kundene. Avtalen omfatter også distribusjon av NRK via internett til samme abonnenter.

Privatkopieringsordningen

Det er flere forhold som kan påvirke ordningen for kompensasjon for lovlig privatkopiering fremover.

EGEDA-dommen

Finansieringen av den spanske kompensasjonen for privatkopiering tilsvarer på mange måter den norske. EU-domstolen behandlet i 2016 spørsmål om gyldigheten av den spanske ordningen. Konklusjonen var at finansiering over statsbudsjettet var i strid med Opphavsrettsdirektivets artikkel 5 (2) b fordi også juridiske personer ble innlemmet i finansieringen. Det gjenstår å se om avgjørelsen vil få konsekvenser for den norske privatkopieringskompensasjonen.

Høringen om ny åndsverklov

I forslaget til revidert åndsverkslov, som har vært på høring, er det bedt om synspunkter på en mulig utvidelse av ordningen til også å dekke kopiering av andre verk enn de som er omfattet av dagens ordning. Norwaco har i sitt høringssvar uttalt seg positivt til en slik utvidelse. Vi har også påpekt at det er naturlig at kompensasjonens størrelse økes dersom en utvidelse vedtas. I motsatt fall vil en endring innebære en reell nedgang i kompensasjonen for verk som er omfattet av gjeldende ordning.

Norcode

Norwaco var med å etablere organisasjonen Norcode i 2007. Organisasjonen har som formål å styrke opphavsretten i utviklingsland. Norwacos styre har vedtatt at Norwaco melder seg ut av Norcode med virkning fra 1.1.2018. Norwaco er fortsatt positiv til Norcode, og åpen for videre samarbeid gjennom støtte av konkrete prosjekter innenfor det audiovisuelle området eller med relevant opplæringsvirksomhet.

Økonomiske forhold

Inntektsført vederlag utgjorde kr 340 millioner i 2016.

Driftskostnadene utgjorde 5,7 % av inntektsført vederlag (eksklusive støtten til Norcode på kr 0,8 millioner).

Styring av finansiell risiko

Innkrevd vederlag fordeles normalt året etter innkreving. Styrets strategi for kapitalforvaltning har sikkerhet for kapitalen som overordnet målsetning og skal prioritere dette foran maksimal avkastning.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift, jfr. regnskapslovens § 4-5. Styret bekrefter at forutsetningene er til stede, jfr. regnskapslovens § 3-3.

Administrasjon

Etter styrets oppfatning er arbeidsmiljøet i Norwaco godt. Norwaco hadde ved årsskiftet tolv ansatte hvorav seks menn og seks kvinner. Norwaco har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Sykefraværet var på 1,8 %. Norwaco driver sin virksomhet fra leide lokaler i Oslo sentrum. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Virksomheten er ikke av slik karakter som kan forurense det ytre miljøet.

Norwacos styre

Fra venstre: Eric Vogel, Cato Strøm, Anders Hovind (vara), Ann-Kristin Vasseljen, Jan Terje Helmlí, Harald Holter, Hege Iren Frantzen, Marte Thorsby og Bernhard Ramstad. Renée Rasmussen og Peder Horgen var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Oslo, 3. april 2017

Jan Terje Helmlí

Marte Thorsby

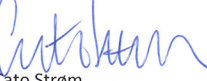

Hege Iren Frantzen

Harald Holter

Peder Horgen

Bernhard Ramstad

Renée Rasmussen

Cato Strøm

Ann-Kristin Vasseljen

Eric Vogel

Årsregnskap 2016

Resultatregnskap

(Tall i kr)	Noter	2016	2015
OPPTJENING AV VEDERLAG			
TV-distribusjon		251 123 306	247 939 771
Undervisningsvirksomhet		22 006 750	17 587 690
Kulturarv, herunder NRK-arkiv		18 198 052	17 609 784
Privatkopiering		48 329 993	47 555 293
SUM OPPTJENTE VEDERLAG		339 658 101	330 692 538
Netto finansinntekter	1	4 151 709	5 995 425
SUM VEDERLAG OG FINANSINTEKTER		343 809 810	336 687 963
VEDERLAG TIL RETTIGHETSHAVERE		323 529 569	313 908 728
MIDLER TIL DEKNING AV DRIFTSKOSTNADER			
Vederlag til dekning av drift		20 280 240	22 779 234
Medlemskontingenter		18 000	21 500
Sum midler til dekning driftskostnader		20 298 240	22 800 734
DRIFTSKOSTNADER			
Lønn og andre personalkostnader	2	12 320 633	11 364 739
Avskrivninger	3	78 353	228 173
Støtte til Norcode	4	814 500	814 500
Andre driftskostnader	2	7 084 755	10 393 322
Sum driftskostnader		20 298 241	22 800 734
RESULTAT		-	-

Balanse

(Tall i kr)	NOTER	2016	2015
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Inventar/kontormaskiner	3	249 826	132 378
Langsiktig fordring		50 568	50 568
Aksjer/verdipapirer	1	1 500 000	5 316 193
Sum anleggsmidler		1 800 394	5 499 139
OMLØPSMIDLER			
Fordringer på vederlag		26 136 384	16 192 007
Andre fordringer		278 942	97 325
Sum fordringer		26 415 325	16 289 332
Vederlagsmidler i bank		108 808 316	116 668 941
Pengemarkedsfond	1	116 846 201	114 369 240
Sum investeringer		225 654 517	231 038 181
Bankinnskudd	5	2 927 169	2 660 771
Sum omløpsmidler		254 997 012	249 988 284
SUM EIENDELER		256 797 406	255 487 423
VEDERLAG/GJELD			
Vederlag og renter avsatt til utbetaling		254 398 327	249 906 202
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		444 637	918 338
Offentlig gjeld		1 064 226	917 770
Annen kortsiktig gjeld		890 216	3 745 113
Sum kortsiktig gjeld		2 399 079	5 581 221
SUM GJELD OG VEDERLAG		256 797 406	255 487 423

Oslo, 3. april 2017

Jan Terje Helmlí

Marte Thorsby

Hege Iren Frantzen

Harald Holter

Peder Horgen

Bernhard Ramstad

Renée Rasmussen

Cato Strøm

Ann-Kristin Vasseljen

Eric Vogel

Kontantstrømanalyse

(Tall i kr)	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	
Resultat	–
Ordinære avskrivninger	78 353
Endring i kundefordringer og leverandørgjeld	-10 418 078
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-2 890 058
Endring i vederlag og renter til utbetaling	4 492 125
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-8 737 658
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	
Investeringer i varige driftsmidler	-195 803
Innbetalinger ved salg av aksjer	3 000 000
Endring i andre investeringer	-1 660 766
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1 143 431
Netto endring i likvider i året	-7 594 227
Kontanter og bankinnskudd per 01.01	119 329 712
Kontanter og bankinnskudd per 31.12	111 735 485
I balansen:	
Vederlagsmidler i bank	108 808 316
Bankinnskudd	2 927 169
Sum kontanter og bankinnskudd per 31.12.	111 735 485
Herav utgjør bundne bankinnskudd:	
Skattetrekkmidler	554 884
Depositum husleie	630 382
Sum bundne bankinnskudd	1 185 266

Noter til regnskapet

Alle tall i norske kroner med mindre annet opplyses særskilt.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapskikk.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

Vederlag

Inntektsføring av vederlag er bokført etter opptjeningsprinsippet som er inneværende regnskapsår. Vederlag mottatt fra utlandet er opptjent i 2015 og tidligere år.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Aksjer og verdipapirer som anleggsmidler

Anleggsaksjer og verdipapirer hvor Norwaco ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til det laveste av kostpris og virkelig verdi.

Pengemarkedsfond som omløpsmidler

Verdipapirer som inngår i en handelsportefølje vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

Fordringer

Fordringer på vederlag og andre fordringer er verdsatt til pålydende etter fradrag for avsetning til mulige tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

1. Finansinvesteringer

Vederlagsmidlene er plassert på særvilkårskonti i DNB, i pengemarkedsfond, aksjefond og aksjer. Gjennomsnittlig avkastning på midler plassert i bank har vært 0,75 % og i pengemarkedsfond 1,6 %.

	Bokført 31.12.2016	Nedskrivning og reversert nedskrivning 31.12.2016
Anleggsmidler		
Aksjefond, Pluss Markedsverdi	500 000	-265 800
Aksjefond, Pluss utland etisk	1 000 000	-550 394
Eiendomsaksjer NLI	–	200 000
Sum anleggsmidler	1 500 000	-616 193
Omløpsmidler		Renteinntekter
Pengemarkedsfond, Pluss Likviditet	116 846 201	2 476 961
Vederlagsmidler i bank	108 808 316	1 262 004
Andre renteinntekter		1 028 936
Sum omløpsmidler	225 654 517	4 767 902
Netto finansinntekter		4 151 709

Anleggsaksjene har en markedsverdi 31.12.2016 på kr 2 419 580.

Netto finansinntekter er godskrevet vederlagsmidlene.

2. Ytelser til ansatte, tillitsvalgte og revisor

Lønns- og personalkostnader består av følgende poster:

	2016	2015
Lønn til ansatte	7 746 057	6 859 131
Arbeidsgiveravgift	1 530 992	1 378 902
Pensjonskostnader	1 988 637	2 044 612
Andre personalkostnader	215 456	157 226
Honorarer	839 492	924 868
Sum lønn og personalkostnader	12 320 633	11 364 739

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn/honorarer	1 213 408	730 700
Pensjonspremie	197 957	
Annen ytelse	5 885	

Ved arbeidsgivers oppsigelse skal daglig leder, i tillegg til lønn i oppsigelsestiden, ha krav på etterlønn tilsvarende 12 måneders fast lønn.

Det var ved utgangen av 2016, 12 ansatte i Norwaco.

Norwaco er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon og har en pensjonsordning som tilfredsstillende kravene i denne loven. Norwaco har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning og vurderer å gå over til en innskuddsbasert ordning i løpet av 2017. Per 31.12.2016 har selskapet en ikke balanseført gjeld, aktuarberegnet til kr 5 651 844. Ytelsesordningen vil bli balanseført mot egenkapital i 2017 dersom det ikke skjer en overgang til innskuddsbasert ordning. I tillegg har Norwaco avtalefestet pensjonsordning i Fellesordningen for AFP. Årets premier er kostnadsført.

Revisor

Kostnadsført honorar til revisor er kr 321 610 for revisjon og kr 79 409 for annen bistand.

3. Inventar og kontormaskiner

	Inventar	Kontormaskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	461 270	577 145	1 038 415
Tilgang		195 803	195 803
Avgang	-211 106	-78 200	-289 306
Anskaffelseskost 31.12.	250 164	694 748	944 912
Akkumulert avskrivning	250 164	444 922	695 086
Bokført verdi 31.12.	0	249 826	249 826
Årets avskrivninger	21 652	56 701	78 353
Avskrivninger i %	20 %	33,33 %	

4. Støtte til Norcode

Bevilget økonomiske støtte til Norcode på kr 814 500 i 2016 er belastet Norwacos driftsregnskap.

5. Bankinnskudd

Av totale bankinnskudd på kr 2 927 169 utgjør kr 554 884 bundne skattetrekkmidler og kr 630 382 husleiedeposium.

Revisjonsberetning

Til årsmøte i Norwaco

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet 2016

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for NORWACO, som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. Vederlag til rettighetshavere utgjør kr 323 529 569.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av virksomhetens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og

Nitschke AS - Gamle Drammensv. 40 - Postboks 23, NO-1321 Stabekk
Telefon: +47 67 10 77 00 - Telefaks: +47 67 53 59 89 - E-mail: firmapost@nitschke.no - www.nitschke.no
Bankgiro: 8200 02 06853 - Foretaksregisteret: 914 658 314 MVA

god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav for Norwaco

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av årsresultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om utdeling og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stabekk, 3. april 2017
NITSCHKE AS

Rune Bergseng
statsautorisert revisor

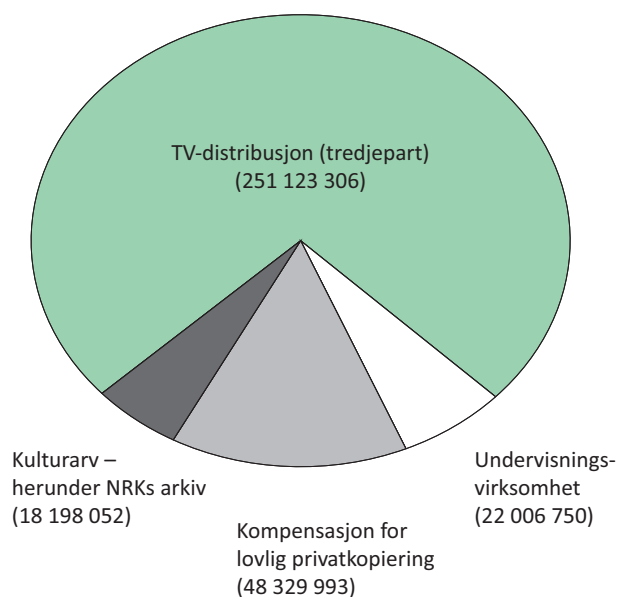
Informasjon om virksomheten i 2016

Nøkkeltall *(Beløp i kroner)*

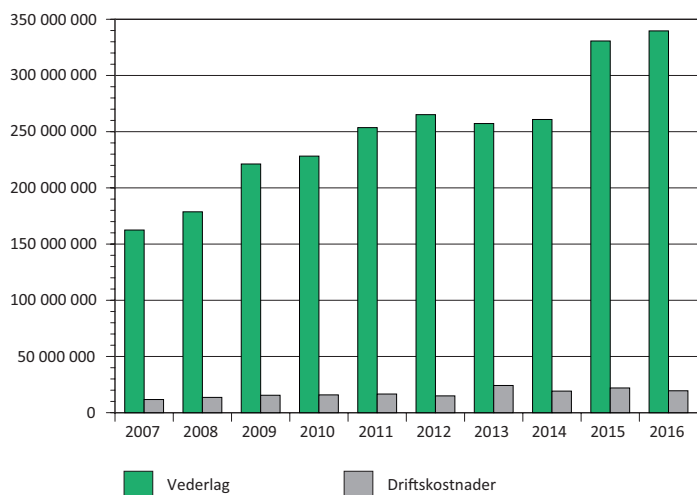
Inntekter og driftskostnader

	2016	2015	Endring
Sum vederlagsinntekter	339 658 101	330 692 538	2,7 %
Driftskostnader (eks Norcodestøtte)	19 483 741	21 986 234	-11,4 %
Norcodestøtte	814 500	814 500	0,0 %
Kostnadsprosent (eks Norcodestøtte)	5,7 %	6,7 %	

Sektorvise vederlag

Vederlagsinntekter og kostnader for de siste ti år

Norwacos virksomhet

Medlemsorganisasjoner

Fagpressen meldte seg ut av Norwaco i 2016 mens artistorganisasjonen NORA ble medlem.

Norwaco består ved utgangen av 2016 av 35 medlemsorganisasjoner.

Årsmøte

Årsmøtet ble avholdt i mai 2016. 34 medlemsorganisasjoner var representert.

Styresammensetning

Det ble på årsmøtet fremmet mistillitsforslag til styre- og vararepresentantene fra henholdsvis Norske Filmregissører og Norsk Filmforbund. Årsaken var at avtalen organisasjonene hadde inngått med de kommersielle norske mediehusene ble oppfattet som illojal og i direkte konkurranse med Norwacos virksomhet. Også risikoen for konflikt og habilitetsspørsmål i styrearbeidet ble påpekt. Mistillitsforslaget fikk tilslutning fra 30 av medlemsorganisasjonene, og nye styre- og vararepresentanter ble valgt.

Årsmøtet 2016

Oppdaterte retningslinjer for valgkomiteen

Det ble i 2015 fattet et årsmøtevedtak om at det bør iverksettes tiltak for å få til en jevnere kjønnsbalanse i Norwacos styre. I forkant av årsmøtet 2016, reviderte styret retningslinjene for Norwacos valgkomite. Følgende har blitt lagt til i instruksen:

«Medlemsorganisasjonene skal oppfordres til å fremme kandidater av begge kjønn.»

«En balansert kjønnsfordeling skal tilstrebnes» [i valgkomiteens innstilling].

Styremøter

Det har blitt gjennomført ti ordinære og tre ekstraordinære styremøter i 2016.

Ny forvaltningskontrakt med oppdaterte forvaltningsområder

Ny forvaltningskontrakt ble vedtatt av Norwacos styre i desember 2015 og har i løpet av 2016 blitt inngått med samtlige medlemsorganisasjoner. Den nye forvaltningskontrakten deler Norwacos forvaltning inn i syv hovedområder (sektorer) se side 2. Noen av de nye områdene er under utredning.

Medlemsmøter

Det har i 2016 blitt arrangert følgende medlemsmøter:

- Medlemsmøte om ny forvaltningskontrakt
- Møte om NRKs arkiv v/ Norsk Filmforbund
- Medlemsmøte om Get-saken
- Medlemsmøte: «TV-seing i det nye mediebildet» v/ Kristian Tolonen, analysesjef i NRK

Høringer

Norwaco har løpende myndighetskontakt og har svart på følgende høringer i 2016:

Høring om ny åndsverklov

Forslaget til ny åndsverklov innebærer en enklere og mer moderne lov med generell styrking av kunstneres rettigheter. Norwaco la i sitt høringssvar blant annet vekt på følgende hovedpunkter:

- Vi støtter at det innføres en spesifikk og teknologinøytral avtalelisensbestemmelse for bruk av audiovisuelle verk og radiosendinger. På bakgrunn av de siste årenes konflikter knyttet til forskjellige former for TV-distribusjon, er det hensiktsmessig å samle både nye og gamle måter å utnytte slikt materiale på i en felles klareringsbestemmelse.
- Vi er i utgangspunktet positive til at også andre rettighetshavergrupper skal omfattes av privatkopieringsordningen, men en forutsetning for dette er at kompensasjonen økes.
- Den foreslåtte adgangen til fri bruk av audio- og audiovisuelle verk i undervisning går for langt. Lovfesting av klasseromsdoktrinen og innføring av en hjemmel for skolene til å gjøre opptak av kringkastingsprogram for tidsforskutt bruk, innebærer inngrep i rettighetshavernes inntektsmuligheter. Det er ikke rettighetshavernes oppgave å finansiere læremidler.

EUs foreslåtte opphavsrettspakke

EU-kommisjonen la i september 2016 frem en «opphavsrettspakke» som har til hensikt å modernisere reglene om opphavsrett. Pakken er en del av Kommisjonens strategi om et digitalt indre marked. Målet er å sikre tilgang til innhold over landegrensene, gi større mulighet for bruk i undervisning, forskning og kulturarvinstitusjoner samt sikre at opphavsrettsmarkedet i Europa fungerer bedre.

Norwaco sendte inn høringssvar hvor vi går sterkt imot forslaget om at senderlandsprinsippet også skal anvendes på nettoverføring av kringkastingsprogrammer. I tillegg tar vi til orde for at behovene til undervisnings-, forsknings- og kulturarvinstitusjoner bør løses ved avtaler og forenklede klareringsløsninger, snarere enn at det innføres obligatoriske unntak.

Endring av forskrift til pliktavleveringsloven og forskrift til åndsverkloven

Norwaco leverte også høringssvar til endring av forskrift til pliktavleveringsloven/forskrift til åndsverkloven. Dette og de forannevnte svarene er tilgjengelige på Kulturdepartementets nettsider.

Norcode

Som nevnt i styrets beretning, har Norwacos styre vedtatt at Norwaco melder seg ut av Norcode med virkning fra 1.1.2018.

Norwaco er positiv til å støtte arbeidet for styrking av opphavsretten internasjonalt slik at rettighetshavere i utviklingsland kan tjene penger på skapende og utøvende virksomhet. Norwaco er derfor åpen for videre samarbeid med Norcode gjennom støtte til enkeltprosjekter innenfor det audiovisuelle området. Styret vil vurdere dette sak for sak.

Medlemskap i SAA

Norwaco har søkt medlemskap i Society of Audiovisual Authors (SAA). Formålet er å få økt kunnskap om det som skjer på opphavsrettsområdet innenfor EU samt å knytte nærmere kontakt med eksisterende og nye samarbeidspartnere.

Bistand til medlemmer

Norwaco har kontinuerlig fokus på rettighetshavernes bevissthet rundt rettigheter – herunder overdragelse. Norwaco bistår medlemsorganisasjonene med informasjon og rådgivning.

Nordisk samarbeid

Norwaco har løpende dialog med tilsvarende nordiske organisasjoner.

Representasjons- og utvekslingsavtaler

Norwaco inngår etter fullmakt fra styret, avtaler med rettighetshaverorganisasjoner i utlandet om gjensidig representasjon av rettigheter og utveksling av vederlag. Når det gjelder privatkopiering, inngås utvekslingsavtaler.

I 2016 ble det inngått avtale med spanske AIE (Artistas Intérpretes o Ejecutantes) om privatkopiering. Avtalen dekker utveksling av privatkopieringsvederlag for norske og utenlandske musikere.

I tillegg har vi oppdatert avtalene med 14 organisasjoner på TV-distribusjonsområdet.

Nye nettsider

Norwaco har lansert nye nettsider med «lettere» og enklere informasjon som også fungerer bedre på små skjermer. Sidene har et lukket område for Norwacos medlemmer med informasjon om fordeling og annet relevant innhold.

NORWACO

☰ 🔑 ENG

Rettighetsklarering på enkleste vis

Norwaco er et bindeledd mellom skapere og brukere av kultur og underholdning innen TV, film og musikk.

Vi forvalter rettigheter til åndsverk, prestasjoner og produksjoner som norske og utenlandske rettighetshavere står bak, og gir brukere mulighet til å klarere rettighetene på en enkel og sikker måte.

Vederlagsinntektene går tilbake til rettighetshaverne og bidrar til et bærekraftig kulturliv.

Norwaco eies av sine 35 medlemsorganisasjoner.

TV-distribusjon Undervisning NRK-arkiv Privatkopiering

TONO ifpi BONO GramArtist Organisasjonen FONO NORSKE DANSEKUNSTNERE

NOFA NORSK JOURNALISTLAG Grafill MUSEUM FOR ELDRE NAVIO NER mfp

KRITIKERLADET AAA red ...

Medlemsorganisasjonenes sektortilknytning

Pr. 31.12.2016	Sektor I TV-distribusjon	Sektor II Undervisning	Sektor III Bedrift	Sektor IV Bibliotek og museums- sektor	Sektor V TV-arkivsektor	Sektor VI Offentlig fremføring	Sektor VII Privat- kopiering
BONO	•	•	•	•	•	•	•
Den norske Forfatterforening	•	•	•	•	•	•	•
Den norske Forleggerforening							•
FONO	•	•	•	•	•	•	•
Forbundet frie fotografer	•	•	•	•	•	•	•
Grafill	•	•	•	•	•	•	•
GramArt	•	•	•	•	•	•	•
IFPI Norge	•	•	•	•	•	•	•
Musikernes fellesorganisasjon	•	•	•	•	•	•	•
Musikkforleggerne							•
NAVIO	•	•	•	•	•	•	•
NOPA							•
NORA	•	•	•	•	•	•	•
Norges Fotografforbund							•
Norsk Artistforbund							•
Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Filmforbund	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Journalistlag	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Komponistforening							•
Norsk kritikerlag	•				•		•
Norsk Oversetterforening	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Redaktørforening							•
Norsk Revyforfatterforening	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Sceneinstruktørforening	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Skuespillerforbund	•	•	•	•	•	•	•
Norsk Tonekunstnersamfund	•	•	•	•	•	•	•
Norske Barne- og ungdomsbokforfattere	•	•	•	•	•	•	•
Norske Billedkunstnere	•	•	•	•	•	•	•
Norske Dansekunstnere	•	•	•	•	•	•	•
Norske Dramatikeres Forbund	•	•	•	•	•	•	•
Norske Filmregissører	•	•	•	•	•	•	•
Norske Scenografer	•	•	•	•	•	•	•
nyMusikks Komponistgruppe							•
TONO	•	•	•	•	•	•	•
Virke Produsentforeningen	•	•	•	•	•	•	•

Virksomhetsområdene

Informasjon om utbetalinger følger i tabellen på side 19.

TV-distribusjon (tredjeparter)

Utvikling i TV-markedet

Tredjeparts distribusjon av lineær-TV er fortsatt i vekst ved utgangen av 2016. Likevel medfører konkurransen fra strømmetjenester som Netflix og NRKs nett-TV, samt avviklingen av koblingsalg av TV- og internettabonnement, stor usikkerhet fremover. Tjenester som *start forfra*, *catch up* og *arkiv* kan bidra til å gjøre lineær-TV mer konkurransedyktig og være med på å opprettholde og øke verdien av dette markedet. Det er innledet forhandlinger om slike tjenester.

Avtaler

Norwaco hadde ved utgangen av 2016, avtale med 928 TV-distributører. I 2015 var antallet 953. Nedgangen skyldes i hovedsak konsolidering av aktørene i markedet, hvor store distributører overtar mindre distributører som for eksempel borettslag og hotell.

Norwaco tilbyr to hovedavtaler for TV-distribusjon:

- *Fellesavtalen*
tilbys i samarbeid med kringkastingsselskapene i UBON, og omfatter alle rettighetene i TV- og radiosendinger. Gjelder i det vesentlige allmennkringkasterne.
- *K-avtalen*
omfatter kommersielle kanaler og gjelder vederlag for rettigheter som ikke innehas av kringkaster.

Fellesavtalen og K-avtalen omfattet i 2016, henholdsvis 139 og 155 TV-kanaler.

Avtale med satellittdistributør

Etter et konstruktivt forhandlingsløp, ble det på tampen av 2016, inngått en ny og viktig avtale med satellittdistributøren Canal Digital Norge AS. Avtalen omfatter følgende hovedpunkter:

Nabolandskanaler via satellitt (DTH)

TV-kanalene fra våre naboland har ikke tidligere vært en del av satellittilbudet på det norske markedet. Det er derfor gledelig at en avtale kom på plass, og at nabolandskanaler nå er tilgjengelige for norske satellittkunder.

Nabolandskanaler og NRKs kanaler via internett til satellittkunderne

Den andre delen av avtalen omfatter distribusjon av nabolandskanalene og NRKs kanaler over internett. Distribusjonen gjelder de samme kundene som mottar kanalene via satellitt.

Get-saken avgjort i Høyesterett

Tvistesaken mellom Norwaco og Get AS, også omtalt i styrets beretning, har pågått i lavere instanser i rettsystemet siden 2013.

Saken dreide seg om Get AS' distribusjon av Discovery Networks Norways kanaler: TVNorge, FEM, MAX og VOX. Spørsmålet var om Get måtte innhente samtykke fra Norwaco for videresending av kanalene etter åndsverklovens § 34.

Høyesteretts flertall (dissens 4–1) ga Get medhold i at selskapet ikke hadde plikt til å klarere distribusjonen som videresending med Norwaco. Dette ble begrunnet med at de aktuelle kommersielle kanalene var beregnet på det norske markedet, ble mottatt på en direkte lukket linje og at distribusjonen var initiert av kringkaster. Høyesteretts flertall mente at det var nærliggende at det var kringkaster som sto for klareringen på vegne av distributør. Høyesterett understreket imidlertid at Get har et selvstendig ansvar for å sikre at rettighetsbruken er klarert. Dissenterende dommer kom til at Gets distribusjon var videresending etter åndsverklovens § 34. Én dommer uttalte at han fant «avgjørelsen så vidt tvilsom» at han mente at Get ikke skulle tilkjennes saksomkostninger for noen av instansene.

Høyesteretts premisser ble vektlagt i den etterfølgende tingrettssaken der TONO hadde stevnet RiksTV og krevd erstatning for manglende klarering av musikkrettigheter i en rekke kanaler som distribueres i bakkenettet. Med henvisning til Høyesteretts avgjørelse, fikk TONO medhold. RiksTV har anket dommen, og saken kommer for lagmannsretten i november 2017.

Klarering av TV 2- og Discoverykanalene

Enkelte distributører formidler TV 2-kanaler og Discovery-kanaler uten tilstrekkelig rettighetsklarering.

Norwaco har vært i dialog med TV 2 om en kollektiv avtale for klarering av tredjepartsrettigheter på vegne av distributørene, men har foreløpig ikke kommet til enighet med selskapet.

Norwaco og TV 2 har i 2016, som et engangstilfelle inngått avtale om klarering av tredjepartsbruk av én enkeltproduksjon hva gjelder skuespillere.

Informasjon om utbetalinger følger i tabellen på side 19.

Undervisning

Salgskampanje

Norwaco har i 2016 fortsatt arbeidet med å selge nye avtaler. Arbeidet har resultert i en inntektsøkning på 14 % fra 2015.

Norwaco avdekker fortsatt en del ulisensiert bruk i skolene, for eksempel skoleoppgaver som inneholder musikk uten at rettighetene er klarert. Ved slike funn, av et visst omfang, har vi kontaktet kommunens kontrollutvalg og bedt om at avtaler inngås eller at kommunen sørger for at den ulovlige bruken opphører.

Informasjon om utbetalinger følger i tabellen på side 19.

Kulturarv

NRK arkiv

Norwaco har løpende avtale med NRK om bruk av NRKs egenproduserte arkivmateriale kringkastet før 1.1.1997.

Mulig utvidelse av NRK-arkivavtalen

Norwacos avtale med NRK gjelder *on demand*-bruk på egen plattform. Avtalen omfatter også bruk av utdrag i nyere produksjoner men ikke rene reprisevisninger. Med ytterligere mandater fra medlemsorganisasjonene og den generelle avtalelisensbestemmelsen, er det nå mulig å utvide avtalen med nyere produksjoner og eventuell annen bruk. Norwaco ser frem til at også ferskere NRK-materiale kan tilgjengeliggjøres for publikum.

Norwaco og NRK har dialog om ny avtale på bakgrunn av Norwacos mandater fra medlemsorganisasjonene, men det har ikke foreløpig kommet til reelle forhandlinger. Norwaco har som mål at det kan inngås en avtale i løpet av 2017.

Informasjon om utbetalinger følger i tabellen på side 19.

Privatkopiering

Bevilgning for 2017

Kompensasjonen for lovlig privatkopiering for 2017 ble fastsatt i statsbudsjettet høsten 2016 og utgjør kr 47 000 000. Økningen fra 2016 er 1,7 %. Tildeling til Fond for lyd og bilde er på kr 38 050 000. Økningen fra 2016 er på 1,7 %.

Privatkopieringsundersøkelsen for 2015

Privatkopieringsundersøkelsen for 2015, som var klar i 2016, viser at antall lovlige og kompensasjonsberettigede kopier pr. uke øker fra ca 19,4 mill. i 2014 til ca 22,4 mill. i 2015. Dette er en økning på 15 %.

Kopiering av film og TV-programmer står for omtrent halvparten av økningen. For lydformatene har vi sett en fallende trend fra 2009 – 2014, men i 2015 ser vi igjen en økning.

Privatkopieringsundersøkelsen for 2016 ventes i april 2017.

EGEDA-dommen om den spanske privatkopieringsordningen

Som nevnt i styrets beretning, har EU-domstolen behandlet gyldigheten av den spanske statlige finansierte privatkopieringskompensasjonen og konkludert med at den er i strid med Opphavsrettsdirektivets artikkel 5 (2) b.

Den norske regjering avga innspill til domstolen. Det ble argumentert for gyldigheten av statlige ordninger, men argumentene vant altså ikke frem i EU. Det gjenstår å se om avgjørelsen vil få konsekvenser for den norske privatkopieringskompensasjonen slik den har fått i Spania.

Informasjon om utbetalinger følger i tabellen på side 19.

Utbetalinger i 2016

Tabellen nedenfor gir oversikt over utbetaling av vederlag i 2016. Vederlag fra utlandet og etterbetalinger for tidligere års bruk er inkludert.

	Norwacos medlemmer ¹	Utenlandske og individuelle rettighetshavere	Kringkastingsselskap	Totalt
TV-distribusjon	132 808 558	57 260 715	57 666 988	247 736 261
Privatkopiering	31 933 465	12 220 057	2 429 340	46 582 862
Undervisningsvirksomhet	12 078 056	2 862 514	3 295 099	18 235 669
Kulturarv, herunder NRKs arkiv	6 354 963	86 704		6 441 667
Totalt	183 175 042	72 429 989	63 391 427	318 996 459

1) To av Norwacos medlemmer, TONO og IFPI mottar vederlag på vegne av både norske og utenlandske rettighetshavere

Styret, utvalg og administrasjon

Styret 2016–2017

Medlemsgruppe	Styremedlem	Varamedlem
Opphavsmenn til litterære verk	<i>Hege Iren Frantzen</i> Norsk Journalistlag	<i>Ole Jan Borgund</i> NAViO
	<i>Jan Terje Helmlí</i> Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, leder	Monica Boracco Norske Dramatikeres Forbund
Opphavsmenn til musikk	<i>Cato Strøm</i> TONO	<i>Ingrid Kindem</i> NOPA
Utøvende kunstnere	<i>Peder Horgen</i> Norske Dansekunstnere	<i>Elin Aamodt</i> GramArt
	<i>Renée Rasmussen</i> Musikernes fellesorganisasjon	<i>Anders Hovind</i> Musikernes fellesorganisasjon
	<i>Bernhard Ramstad</i> Norsk Skuespillerforbund	<i>Bjørn Sæter</i> Norsk Sceneinstruktørforening
Opphavsmenn til visuelle verk og levende bilder	<i>Harald Holter</i> BONO	<i>Kari Bucher</i> Grafill
Produsenter for musikk	<i>Marte Thorsby</i> IFPI Norge, nestleder	<i>Erling Andersen</i> FONO
Produsenter for levende bilder	<i>Anders Bredmose</i> Virke Produsentforeningen (Til 30.9.2016)	<i>Eric Vogel</i> Virke Produsentforeningen
Produsenter for litterære verk	<i>Håkon Havik</i> Den norske Forleggerforening (Til 31.12.2016)	<i>Ann-Kristin Vasseljen</i> Den norske Forleggerforening

Fordelingsutvalg

Tredjeparts TV- og radiodistribusjon

2016 – 2018, valgt 2.12.2016

<i>Anders Bredmose</i>	Norsk Skuespillerforbund
<i>Stian Langaard-Nielsen</i>	Virke Produsentforeningen
<i>Cato Strøm</i>	TONO
<i>Marte Thorsby</i>	IFPI Norge
<i>Johannes de Vries</i>	NAViO
<i>Marius Øvrebø-Engemoen</i>	GramArt

Undervisning og annen intern bruk (gammel sektorinndeling)

Valgt 18.11.2015

<i>Sverre Pedersen</i>	Norsk Filmforbund
<i>Øystein Rudjord</i>	IFPI Norge
<i>Hans Ole Rian</i>	Musikernes fellesorganisasjon

Kulturarv (gammel sektorinndeling)

2015 – 2017, valgt 23.6.2015, konstituert 5.10.2015

<i>Øystein Rudjord</i>	IFPI Norge, leder
<i>Hege Iren Frantzen</i>	Norsk Journalistlag, nestleder
<i>Peder Horgen</i>	Norske Dansekunstnere

Privatkopiering (gammel sektorinndeling)

2016 – 2018, valgt 19.5.2016, konstituert 23.8.2016

<i>Knut Alfsen</i>	Norsk Skuespillerforbund
<i>Lars Christian Fjeldstad</i>	Musikernes fellesorganisasjon, nestleder
<i>Harald Holter</i>	BONO
<i>Merete Jansen</i>	Norsk Journalistlag
<i>Hildegunn Olsbø</i>	IFPI Norge, nestleder
<i>Torbjørn Urffjell</i>	Virke Produsentforeningen, leder

Voldgiftsnemnd 2016 – 2018

Lars Jakob Blanck Advokat, **leder**
Annika Lindström Tingrettsdommer
Helge Sønneland

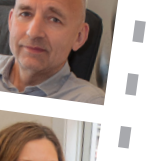
Knut Rusti-Jørgensen Varamedlem

Valgkomité 2016 – 2017

Lars Christian Fjeldstad Musikernes fellesorganisasjon
Hauk Heyerdahl Norsk Skuespillerforbund
Hilde Sjeggestad Norske Billedkunstnere
Mette Møller Den norske Forfatterforening
Ingvil Giske Virke Produsentforeningen
Øystein Rudjord IFPI Norge

Administrasjonen per 31.12.2016

1	Cathrine Nagell	Direktør
2	Elin Urkedal	Assisterende direktør – Økonomi – Fordeling
3	Jon Harald Knudtzon	Kommunikasjon – Medlemskontakt
4	André Maarud Høistad	Forretningsutvikling – Markedsføring
5	Ingelin Skaret	Juridisk
6	Simen Halsan Øien	Juridisk
7	Mona Aasberg	Sekretær – Kundeansvar
8	Roberto Galella	IT – Kundeansvar
9	Erik Hovet Skjøtskift	Kundeansvar – Storkunder
10	Else Krogager Henriksen	Kundeansvar
11	Frants Mohr	Fordeling
12	Cathrine Hegge	Fordeling (30 %)

Det nordiske retransmissionssystem

Historien om mere end 30 års samarbejde mellem forvaltningsselskaber og UBO om videreudsendelse af nabolandskanaler – kort fortalt.

*Kristina Blichfeldt Laurtrup,
Advokat, partner i Lassen Ricard*

UBO – en sammenslutning af TV-stationer.

UBO er en samlebetegnelse for en række sammenslutninger af TV-stationer. Fælles for disse sammenslutninger er, at de består af TV-stationer, som er gået sammen om at sikre, at retransmission og anden videreudnyttelse af deres radio- og TV-kanaler kan gennemføres på en nem og smidig måde. UBOD står for Union of Broadcasting Organisations Denmark. Der findes tilsvarende sammenslutninger i Norge, Sverige, Island og Estland, der benævnes UBON, UBOS, UBOI og UBOE.

UBO-sammenslutningerne består af nationale public service TV-stationer og en lang række europæiske public service TV-stationer, men også nogle TV-stationer, som er kommercielle (private) i deres hjemlande. Det er fælles for UBO-medlemmerne, at deres TV-kanaler er rettet mod befolkningen i deres hjemland, og at de ikke selv klarer alle rettigheder til retransmission og anden videreudnyttelse – det vil sige den ophavsretlige udnyttelse, der sker, når eksempelvis kabeloperatører videreudsender kanalerne til deres kunder.

Der var engang...

Hvor alle husstande modtog TV-kanalerne direkte via stueantennen, og hvor udsendelse af TV-kanaler var baseret på nationale monopoler, og antallet af TV-kanaler derfor var væsentligt lavere, end det er i dag. Det var i starten af 1980'erne helt almindeligt, at man alene havde adgang til den nationale public service TV-kanal og måske enkelte public service TV-kanaler fra de nærmeste nabolande, hvis man boede i et område, hvor man kunne modtage signalerne over grænserne (overspill).

I takt med den teknologiske udvikling og udbygningen af hybridnettene, som muliggjorde etableringen af kabel-TV, var der i starten af 1980'erne et politisk ønske om at opretholde og udvide adgangen til TV fra nabolandene i hele Norden. Der blev derfor nedsat en fælles nordisk arbejdsgruppe, som skulle sikre, at adgangen til nabolandskanalerne blev forbedret.

Adgangen til TV-kanaler fra nabolandene

Det fælles nordiske udvalg overvejede forskellige løsningsmodeller for at sikre en udvidelse i adgangen til

nabolandskanalerne. Udvalget vurderede, at det ikke var muligt blot ved aftalebaserede løsninger. Derfor anbefalede udvalget i stedet lovgivningsbaserede modeller, som skulle sikre klarering af rettighederne enten via aftalelicens eller tvangslicens.

Umiddelbart efter udvalget afsluttede sit arbejde, blev de nordiske ophavsretslovgivninger ændret på baggrund af det fælles nordiske udredningsarbejde.

De nye muligheder

De nye regler skabte mulighed for kommercielt kabel-TV og dermed mulighed for opkrævning af vederlag til rettighedshaverne fra kabeloperatørerne. Det forudsatte dog, at rettighedshaverne etablerede en fælles organisation til at bistå med dette.

På rettighedshaversiden blev der derfor oprettet forvaltningsselskaber, som repræsenterede både ophavsmænd, udøvende kunstnere og producenter.

TV-stationernes særlige stilling

I medfør af den Europæiske Overenskomst fra 1960 er TV-stationernes rettigheder særligt beskyttet, og TV-stationerne kunne ikke omfattes af ophavsretslovens bestemmelser om indgreb i eneretten og tvungen kollektiv forvaltning, og dermed heller ikke af de nyetablerede forvaltningsselskaber. TV-stationerne valgte i stedet at etablere selvstændige sammenslutninger, som i samarbejde med forvaltningsselskaberne kunne sikre en let adgang til klarering af de nødvendige rettigheder.

I Danmark var der politisk bekymring for, om rettighedshaverne og TV-stationerne kunne samarbejde. Derfor blev det stillet som en betingelse for godkendelsen af det danske forvaltningsselskab, at der blev indgået en samarbejdsaftale med UBOD. Der blev etableret lignende samarbejdsaftaler i Norge og Sverige.

Det er afgørende for tilgængeligheden af nabolandskanalerne, at der findes dette samarbejde mellem UBO-sammenslutningerne og forvaltningsselskaberne. Samarbejdet mellem UBO og forvaltningsselskaberne har fungeret i mere end 30 år - og det fungerer stadig.

TV-stationernes interesser i retransmissionssystemet

Der er et særligt slægtskab de nordiske lande imellem og en særlig nærhed til Tyskland, og af samfundsmæssige og kulturpolitiske årsager er det vigtigt, at dette bevares. Videreudsendelse af nabolandskanaler er medvirkende til, at denne tilknytning opretholdes.

Nabolands-TV-stationerne klarer ikke rettighederne til tredjemands videreudnyttelse, herunder på udenlandske territorier, og er derfor afhængige af samarbejdet med de nationale forvaltningsselskaber, hvis de skal være til stede, og dermed være relevante, uden for deres eget territorium.

I Danmark har Copydan arbejdet aktivt for at fastholde nabolandskanalerne som en vigtig del af danskernes TV-tilbud. Der er igangsat en informationskampagne, som i snart 10 år løbende i dagblade mv. og til politikere og andre interessenter har informeret om de mange kvalitetsprogrammer, der findes på nabolandskanalerne. Dermed bevares fokus på nabolandskanalerne, og de bevares på den kulturpolitiske dagsorden.

Da retransmissionssystemet startede, var de fleste vant til at se TV fra nabolandene, men i takt med øget indflydelse fra engelsktalende lande er sproget blevet mere ukendt for mange, og dermed bliver sproget en barriere. Derfor er der i Danmark etableret en ordning, hvor kabeloperatørerne medvirker til finansieringen af undertekstning af udvalgte programmer fra NRK, SVT, ARD og ZDF. Dermed sikres det, at programmerne fra nabolandskanalerne fortsat er attraktive for de danske TV-seere.

Retransmissionssystemet medfører vederlagsbetalinger til alle rettighedshavere, og TV-stationerne oppebærer også en andel af retransmissionsvederlaget. De nordiske public service TV-stationer overfører deres vederlag til Nordvisionsfonden.

Nordvisionsfonden er en del af Nordvision, som er et fælles samarbejde mellem de nordiske public service TV-stationer, hvor der udveksles og produceres programmer. Midlerne i Nordvisionsfonden uddeles til nordiske samproduktioner, og derved investeres der yderligere i nordisk indhold til glæde for rettighedshavere og TV-seere.

Fremtiden

Det fælles samarbejde fungerer til glæde for rettighedshavere, TV-stationer og TV-seerne, og forhåbentlig kan dette særlige nordiske retransmissionssystem bevares mange år endnu, så der fortsat er adgang til TV fra nabolandene og indhentes vederlag ad den vej til rettighedshaverne. Nye udnyttelsesformer kan skabe mulighed for øgede indtægter, og måske kan en del af de øgede indtægter investeres i undertekster og andre initiativer med henblik på at sikre den fortsatte tilstedeværelse af nabolandskanalerne og retransmissionssystemet generelt, som man har gjort i Danmark.

Hva skjer med vederlagsinntektene – GramArt

*Jon Harald Knudtson
Norwaco*

Norwacos fordeling til de fleste norske individuelle rettighetshavere, går gjennom medlemsorganisasjonene. Med rundt 3000 medlemmer fra hele landet, innenfor alle poulærmusikalske genre, er GramArt landets største interesseorganisasjon for artister. GramArt taler artistenes sak og jobber for at artister over hele landet skal ha best mulig vilkår, herunder få betalt for utnyttelse av rettighetene sine.

Noen av disse rettighetene er overlatt til forvaltning gjennom Norwaco. Vederlagsinntektene fra Norwaco utbetales til GramArts Fond, en egen stiftelse i GramArt. Fra Fondet fordeles 70 % av pengene individuelt til landets artister, uavhengig av organisasjonstilknytning.

– Noe av det hyggeligste vi gjør gjennom et år, er å sende brev til artister om at vi har satt inn penger på kontoen deres. Vi er særlig glade for å gjøre dette, fordi artisten ikke har noen muligheter til å kreve inn penger for slik utnyttelse selv, sier daglig leder i GramArt Elin Erikstad Aamodt.

Som grunnlag for fordelingen, bruker GramArt i hovedsak Gramos lister for radiospilling.

– Man kan selvsagt alltid diskutere grunnlaget for slike utbetalinger, men vi mener Gramolistene gir oss et brukbart bilde på hvilken musikk som er brukt. Gramo hjelper oss også med å gjennomføre det praktiske rundt utbetalingene for oss, slik at vi får pengene raskt ut til rettighetshaverne, fortsetter Aamodt.

Tidligere ble de resterende 30 % av vederlagsinntektene delt ut som støtte til festivaler, utgivelser eller andre prosjekter som kom artister til gode. Fra 2016 er det opprettet et nytt stipend som deles ut første gang høsten 2017. Dette blir et større arbeidsstipend på linje med statens kunstnerstipend. Mer informasjon kommer på www.gramart.no.

– GramArt jobber for at musikkutøverne skal få en rettferdig andel av det vederlaget Norwaco krever inn. Vi anser arbeidet i Norwaco på vegne av artistene som svært viktig. Vi mener det er vesentlig både for å styrke de enkelte rettighetshavergruppene, men også for kulturfeltet som helhet, at man står sammen om kollektiv forvaltning, avslutter Aamodt.

En artist som har nytt godt av vederlag gjennom GramArt og Norwaco er Askil Holm, musiker, låtskriver og plateprodusent fra Namsos.

– Det er fint å vite at GramArt og Norwaco gjør en jobb for meg som artist. Dette er viktig fordi jeg ikke har mulighet å kreve inn disse pengene selv, sier Askil Holm.

– Det er godt å ha GramArt som artistenes organisasjon som kjemper artistenes sak. Det er viktig at vi som artister står samlet for rettighetene våre. I tillegg er det jo hyggelig med en liten ekstrautbetaling en gang i året. Det kommer alltid godt med, avslutter Holm.

EU moderniserer opphavsrettslovgivningen

Helge M. Sønneland

Høsten 2015 la EU fram sine planer for å etablere et digitalt indre marked. Disse planene omfattet også modernisering av opphavsrettslovgivningen. Målet var og er å bedre publikums tilgang til rettighetsbeskyttet materiale i digital form, spesielt online, på tvers av landegrensene. Forslagene er relevante også for EFTA/EØS-landene (Island, Liechtenstein og Norge). EU-Kommisjonen la fram sitt første lovforslag som en del av planene om et digitalt, indre marked, i desember 2015. Det gjaldt en forordning om flyttbarhet av elektroniske innholdstjenester på nett. De øvrige forslag til modernisering av opphavsretten ble lagt frem i september 2016. Denne «opphavsrettspakken» omfattet bl.a. et forslag om en forordning om tilgjengeliggjøring av kringkasteres sendinger på nett og i anlegg for videresending utenom kabel. Det er dette forslaget og forslaget til forordning om flyttbarhet jeg vil omtale i denne artikkelen, siden disse forordningene har nær tilknytning til Norwacos arbeidsfelt.

Forslaget om forordning om flyttbarhet av elektroniske innholdstjenester ble forhandlet om i løpet av 2016, og i februar i år ble det oppnådd enighet mellom EU-parlamentet, Ministerrådet og EU-kommisjonen. Endelige vedtak vil bli truffet i løpet av våren 2017, og forordningen vil tre i kraft i begynnelsen av 2018. Forslaget som gjelder kringkastingssendinger er fortsatt under behandling i EU-parlamentet og Ministerrådet.

Bestemmelser som gis i form av forordninger må gjennomføres direkte i medlemslandene, i motsetning til regler som gis i direktivs form. Der har medlemslandene et visst spillerom både for når og hvordan de velger å gjennomføre bestemmelsene i nasjonal lovgivning. Forordninger sikrer ensartet og samtidig gjennomføring i alle medlemsland, og det har det vært viktig å sikre på disse områdene.

Flyttbarhet av elektroniske innholdstjenester

«Flyttbarhet» innebærer at den som abonnerer på en elektronisk innholdstjeneste – f.eks. film, musikk, e-bøker, TV-innhold e.l. – i sitt hjemland, skal kunne få tilgang til tjenesten også under midlertidige opphold i andre medlemsland. Reglene sikrer at forbrukeren gis tilgang på ulike plattformer til samme innhold og funksjonalitet under utenlandsoppholdet som i hjemlandet. Leverandøren vil imidlertid ikke bli pålagt å sikre at kvaliteten blir den samme – den vil avhenge av lokale forhold der hvor tilgangen søkes. De nye bestemmelsene om flyttbarhet blir særlig viktige fra juni 2017. Da innføres nemlig

bestemmelsene som sikrer at brukerne betaler hjemlandets priser for mobiltelefoni uansett hvor de reiser i EU-området.

I tillegg til abonnementstjenester som brukerne betaler for, hvor tilbyderne pålegges å levere flyttbarhet, vil forordningen gjelde gratistjenester som allmennkringkasting, når tjenesteleverandøren ønsker å tilby det. Dette forutsetter at vilkårene ellers er tilstede, f.eks. at abonnentens hjemland kan verifiseres.

Abonnent, i forordningens forstand, er konsumenter, dvs. fysiske personer som i sin kontrakt med leverandøren opererer utenfor sitt yrke, sin forretningsvirksomhet eller profesjon.

Forordningen om flyttbarhet baserer seg på det vi kan kalle en «juridisk fiksjon»: Abonnentens bruk av onlinetjenesten i utlandet betraktes som om den skjer i hjemlandet. Dermed kreves det ingen nye forhandlinger med rettighetshavere til innholdet – det er jo samme antall abonnenter og samme antall plattformer som omfattes.

Det blir forbudt for tilbydere å kreve økt pris av abonnentene som følge av at tjenesten blir flyttbar. Avtaler mellom tjenesteleverandører og innholdsleverandører som hindrer flyttbarhet (f.eks. ved å kreve at tjenesten bare er tilgjengelig i abonnentens hjemland) kan ikke håndheves.

Forordningen vil også få virkning for tidligere inngåtte avtaler, både om innhold og om abonnement. For å gi partene tid til å tilpasse seg de nye kravene, vil ikke forordningen tre i kraft før ni måneder etter at den er formelt kunngjort.

Et viktig element i gjennomføringen er å sikre leverandørene kunnskap om hva som er abonnentens hjemland. Forordningen lister opp en rekke midler som kan brukes for å verifisere hva som er abonnentens hjemland, f.eks. identifikasjonsdokumenter, betalingsadresse mv. Tilbyderne kan anvende maksimalt to av dem, og har anledning også til å kontrollere opplysningene dersom de er i tvil. Søk på IP-adresse kan anvendes sammen med ett av flere andre midler. De data som tilbyderen samler for å verifisere hjemland må behandles i overensstemmelse med reglene som sikrer personvernet, og skal slettes så snart verifisering har skjedd. Det er verd å merke seg at når det gjelder midlertidig opphold i utlandet, skal det ikke samles data om hvor abonnenten befinner seg, men kun informasjon som verifiserer hvilket av medlemslandene det søkes tilgang fra. Forordningens bestemmelser om verifikasjon var et krevende punkt i forhandlingene. For allmennkringkastere som velger å tilby flyttbarhet til sine mottakere, vil betalingsadressen for kringkastingslisensen være et redskap for verifisering.

Så kan en spørre: hva er et midlertidig opphold? Dette sier forordningen ingenting om – og da kan vi vel legge til grunn at dette blir et viktig punkt i abonnementsavtalen, og et moment de ulike leverandørene vil konkurrere på grunnlag av.

Klarering av rettigheter for kringkastingsendinger online og videresending m.v.

Det er mer enn 20 år siden EU vedtok sitt direktiv om satellittsendinger og videresendinger av slike i kabel (det såkalte SatCab-direktivet, 93/83). Direktivet fastsetter et senderlandsprinsipp for sendingene, dvs. at klarering for hele satellittens dekningsområde skjer i det landet kringkastingsforetaket har sitt hovedkvarter. Man unngår m.a.o. å måtte klarere rettigheter for mottak i alle land som satellittsendingen når. Rettigheter til videresending av slike sendinger i kabel må klareres gjennom én, kollektiv forvaltningsorganisasjon. Kommisjonen har gjennomført rådslaging med involverte parter om å innføre disse prinsippene også på andre områder. Resultatet foreligger i et forslag til forordning (COM (2016)594 final). Kommisjonen balanserer her hensynet til forbrukere, som ønsker økt tilgang til både eget og andre lands kringkastingsprogram, ønsket om å forenkle systemet for klarering av sendinger mellom medlemsland, og hensynet til rettighetshavere og

tjenestetilbydere som har ønsker om å kunne dele opp markedene.

Forordningen skal medvirke til å øke tilgangen av innhold på tvers av landegrensene i det digitale indre marked. Den gjør det ved å fastlegge regler for forvaltning av opphavsrettigheter og nærstående rettigheter i forbindelse med visse onlinesendinger foretatt av kringkastingselskap, og videresending av TV- og radioprogrammer fra naboland.

Forordningen har to hovedelementer.

For det første innføres senderlandsprinsippet også for såkalte «tilknyttede» onlinetjenester, dvs. at kringkasteren tilbyr radio- eller TV-programmer online samtidig med den ordinære sendingen, eller i en avgrenset periode etter første gangs utsendelse, såkalte «catch-up»-tjenester. Også materiale som tilbys i forbindelse med sendingen (f.eks. konkurranser eller utdypende materiale) omfattes. Forslaget omfatter imidlertid ikke på-forespørsel-tjenester kringkasterne måtte etablere. Ved klarering av rettigheter skal Satcab-direktivets juridiske fiksjon vedrørende satellittsendinger legges til grunn: Onlinesendingen skal anses å skje bare i det landet kringkasteren har sitt hovedkvarter.

Kommisjonen foreslår også en bestemmelse om at partene (om de ikke skulle tenke på det selv), når de skal avtale vederlag for onlinesendingene, må ta hensyn til alle aspekter ved tilleggstjenesten, som publikum og språkversjon.

Det blir så opp til kringkasterne om de vil etablere slike tilleggstjenester.

Det andre hovedelementet i forslaget gjelder klarering av rettigheter for samtidig videresending av nabolands TV- og radioprogrammer, utenom kabel. Kommisjonen peker på at ny teknologi har skapt nye muligheter for videresendinger, bl.a. via satellitt, i åpent eller lukket internett, mobile nettverk og digitale bakkesendinger. Kommisjonen foreslår at SatCab-direktivets ordning, med tvungen kollektiv forvaltning av rettighetene til videresending, skal utvides til også å gjelde for klarering for videresending i lukkede digitale nett. Videresendingen må være samtidig, uendret og uavkortet, kan ikke gjelde videresending av originære onlinesendinger, og kan heller ikke omfatte videresending i åpent internett.

Den tvungne kollektive forvaltning gjelder ikke kringkasternes egne rettigheter, eller rettigheter de har ervervet.

Highlights in English

Forslaget inneholder noen bestemmelser som avklarer situasjonen når rettighetshavere i programmer som ønskes videresendt ikke er tilknyttet noen forvaltningsorganisasjon; da anses organisasjonen å ha mandat til også å representere dem. Om det er flere kollektive forvaltningsorganisasjoner blir det opp til medlemslandene å avklare hvilken organisasjon som skal klarere rettighetene.

Forordningen foreslås å tre i kraft seks måneder etter offisiell kunngjøring. For allerede inngåtte avtaler foreslås en overgangsordning på ytterligere to år – deretter blir også de omfattet av senderlandsprinsippet for onlinetjenestene.

Mange ville nok ønsket en ytterligere utdyping av begrepet «videresending». Kanskje vil de videre forhandlinger gi avklaringer. Norsk Høyesterett (HR-2016-562) har som kjent fastslått at formidling av sendinger som kabelselskap mottar i «lukket linje» fra nasjonale kringkastingsselskaper, ikke er videresending. Dermed gjelder ikke den tvungne kollektive forvaltning, i alle fall ikke hvis sendingen er produsert med sikte på publikum i det landet kabelselskapet sender det ut til publikum i. Det er da mest nærliggende at den nødvendige rettighetsklarering forestås av kringkaster, men likevel med et klart ansvar for kabelselskapet til å sikre at bruken er klarert. Rettstilstanden i EU synes også å være at tilgjengeliggjøring for allmenheten i slike tilfelle skjer ved kabelselskapets utsending i kundene, og ikke ved sendingen fra kringkastingsselskapet til kabelselskapet. Kommisjonens forslag til forordning ser ikke ut til å endre på den rettstilstanden.

Som nevnt pågår forhandlingene. Det er sterke lobby-grupper involvert, og det vil ikke være overraskende om sluttproduktet avviker fra EU-kommisjonens forslag.

Norwaco is a collective management organisation representing the members of 35 Norwegian and several foreign rightholder organisations covering authors, performing artists and producers. Norwaco negotiates agreements and acts on behalf of the rightholders when collective administration is favourable.

Norwaco has ongoing agreements and collects and distributes remuneration in the following areas:

- TV distribution (third parties)
- TV-archives to the public, national public service broadcaster
- Use of audiovisual material in museums
- Recordings of TV and radio channels and use of music for educational purposes
- Individual distribution of state funded compensation for lawful private copying

Most agreements with users are supplemented by an extended collective license (ECL).

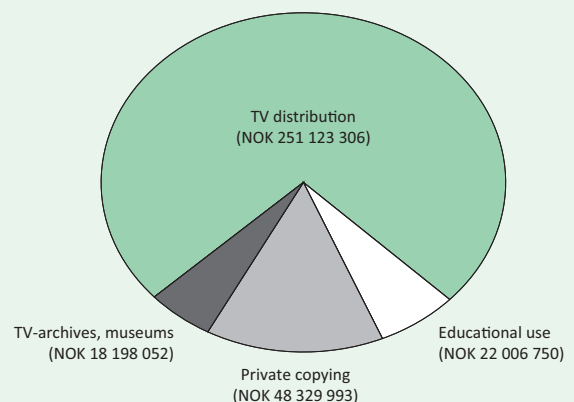
Through foreign representation and exchange agreements and the effect of the ECL provisions, remuneration is to a great extent distributed abroad.

Key figures for 2016

Collected remuneration ¹	339 658 101
Distributed remuneration	318 996 459
Operating costs	20 298 241

1) Distribution of remuneration normally takes place the year after it is collected. All amounts in NOK.

Remuneration per main field of activity

Møllergata 8 · 0179 Oslo

Telefon: 23 31 68 00

norwaco@norwaco.no

www.norwaco.no